

The Holy See

KATEHEZA PAPE IVANA PAVLA II.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 16. lipnja 2004.

Bog nam je zaklon i utvrda

Kateheza br. 23: Bog djeluje protiv ratova i uspostavlja mir Uvodno čitanje: Psalam 46 (Bog nam je utvrda i snaga) - Večernja, petak I. tjedna Bog nam je zaklon i utvrda, / pomoćnik spreman u nevolji. / Stoga, ne bojmo se kad se ljulja zemlja, / kad se bregovi ruše u srce mora. / Nek buče i bjesne valovi morski, / nek bregovi dršću od žestine njihove: / s nama je Gospodin nad Vojskama, / naša je utvrda Bog Jakovljevi! / Rijeka i rukavci njezini vesele Grad Božji, / presveti šator Višnjega, / Bog je sred njega, poljuljat se neće, / od rane zore Bog mu pomaže. / Ma bjesnjeli puci, rušila se carstva, / kad glas njegov zagrmi, zemlja se rastopi: / s nama je Gospodin nad Vojskama, naša je utvrda Bog Jakovljevi! / Dođite, gledajte djela Gospodnja, / strahote koje on na zemlji učini. / Do nakraj zemlje on ratove prekida, / lukove krši i lomi koplja, / štitove ognjem sažiže. / Prestanite i znajte da sam ja Bog, / uzvišen nad pucima, / nad svom zemljom uzvišen!

1. Slušali smo prvi od šest himana o Sionu koji se nalaze u Psalteriju (usp.. Ps 48; 76; 84; 87; 122). Psalam 46, kako je to slučaj i kod ostalih sličnih psalama, slavi sveti grad Jeruzalem, "Grad Božji, presveti šator Višnjega" (r. 5), ali ponajprije izriče neslomljivo pouzdanje u Boga, koji "je zaklon i utvrda, pomoćnik spreman u nevolji" (r. 2; usp. r. 8 i 12). Psalam podsjeća na najstrašnije nevolje kako bi još većom snagom potvrdio pobjedonosni zahvat Božji, koji daje punu sigurnost. Zbog Božje prisutnosti u njemu, Jeruzalem "se poljuljati neće; Bog mu pomaže" (r. 6). Misao ovdje odmah leti prema proroku Sefaniji koji se obraća Jeruzalemu i kaže: "Klikći od radosti, Kćeri sionska, viči od veselja, Izraele! Veseli se i raduj se iz sveg srca, Kćeri jeruzalemska!... Gospodin, Bog tvoj, u sredini je tvojoj, silni spasitelj! On će se radovati tebi pun veselja, obnovit će ti svoju ljubav, kliktat će nad tobom radosno kao u dan svečani" (Sef 3,14.17-18).

2. Psalam 46 podijeljen je na dva velika dijela pomoću svojevrstne antifone, koja odjekuje u retcima 8 i 12: "S nama je Gospodin nad Vojskama, naša je utvrda Bog Jakovljevi!" Naslov "Gospodin nad Vojskama" tipičan je za židovski kult u sionskome hramu i, bez obzira na svoju vojničku formu, vezan je uz kovčeg saveza, te ukazuje na Božje gospodstvo nad čitavim svemirom i čitavom poviješću. Taj je naslov, stoga, izvor pouzdanja, jer čitav svijet i svi događaji u njemu pod vrhovnom su vlašću Gospodinovom. Gospodin je, potom "s nama", kako to kaže antifona, uz prešutno podsjećanje na Emanuela, "Boga s nama" (usp. Iz 7,14; Mt 1,23).

3. Prvi dio himna (usp. Ps 46,2-7) usredotočen je na znak vode i sadrži dva međusobno suprotstavljena značenja. S jedne se strane, tako, oslobađaju olujne vode koje u biblijskom načinu govora označavaju uništenje, kaos i zlo. One tresu strukturama svega bića i svemira, kako se to vidi iz simbolike bregova uzdrmanih nekom vrstom razorne bujice (usp. rr. 3-4). S druge strane, međutim, tu su i pitke vode sa Siona, iz grada smještenoga na suhim gorama, kojega ipak "rijeka i rukavci njezini vesele" (r. 5). Psalmist - misleći na jeruzalemske izvore poput onoga u Siloamu (usp. Iz 8,6-7) - u njima nazire znak života koji raste u svetome gradu, iz njegove duhovne plodnosti, iz njegove obnovne snage. Stoga, unatoč povijesnim nevoljama koje potresaju narodima i drmaj u kraljevstvima (usp. Ps 46,7), vjernik na Sionu susreće mir i spokoj koji proizlaze iz zajedništva s Bogom.

4. Drugi dio Psalma (usp. rr. 9-11) može na taj način ocrtati jedan preobraženi svijet. Sam Gospodin sa svoga prijestolja na Sionu izuzetnom moću djeluje protiv ratova i uspostavlja mir za kojim svi žude. Dok čitamo r. 10 našega himna: "Do nakraj zemlje on ratove prekida, lukove krši i lomi koplja, štitove ognjem sažiže", misao se spontano upravlja prema Izaiji. I Izaija je opjevao konac utjecanja oružju i preoblikovanje ratničkoga oruđa smrti u sredstva razvoja narodâ: "Mačeve će prekovati u plugove, a koplja u srpove. Neće više narod dizati mača protiv naroda nit se više učiti ratovanju" (Iz 2,4).

5. Kršćanska je predaja ovim Psalmom pjevala Kristu koji je "mir naš" (usp. Ef 2,14) i naš osloboditelj od zla po svojoj smrti i uskrsnuću. Dojmljivo je kristološko tumačenje što ga je oko r. 6 Psalma 46 razvio sveti Augustin, a koje opisuje "pomoć" što je "prije zore" gradu daje Gospodin. Dični Crkveni otac u tome nazire proročku aluziju na uskrsnuće. Doista - tumači on - "jutarnje uskrsnuće donosi nam potporu nebeske pomoći, one koja je rastjerala noć, donijela nam dan, kako kaže Pismo: Probudi se ti što spavaš, ustani od mrtvih i zasvijetljet će ti Krist. Promotri otajstveni smisao! Uvečer je dovršena Kristova muka... U zoru - uskrsnuće... O sumraku je svijeta ubijen, dok svjetlo već umire, jer ovaj je svijet sav ležao u tami i bio bi uronjen u grozotu još crnijih tmina, da nije s neba došao Krist, svjetlo vječnosti, da donese doba nevinosti ljudskome rodu. Trpio je, dakle, Gospodin Isus i svojom je krvlju uzeo naše grijeha, zasjalo je svjetlo jasnije savjesti i zabljesnuo dan duhovne milosti" (Commento a dodici Salmi: Saemo, VIII, Milano - Rim 1980, str. 213).

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana